

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **J. O.,** zastoupeného JUDr. Petrem Bokotejem, advokátem se sídlem Hotel Olšanka, Táboritská 23, Praha 3, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, ICP letiště Praha-Ruzyně,** se sídlem Aviatická 1050/16, Praha 6, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 7. 2011, čj. CPR-2128-16/PŘ-2011-004112, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2011, čj. 3 A 177/2011 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému advokátovi žalobce JUDr. Petru Bokotejovi **se nepřiznává** odměna za zastupování.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 8. 7. 2010, čj. CPR-2128-16/PŘ-2011-004112, žalovaná rozhodla o zajištění žalobce na dobu 90 dnů za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 26. 8. 2011, čj. 3 A 177/2011 - 27, zamítl.

[3] Městský soud souhlasil s žalovanou, že důvody pro zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců byly dány a v napadeném rozhodnutí byly zřetelně vyjádřeny. Soud měl za prokázané, že dne 18. 7. 2010 žalobce vycestoval z území České republiky a vstoupil neoprávněně na území Spolkové republiky Německo a následně Nizozemska, kde požádal o azyl. Žalobce vycestoval bez cestovního dokladu, pouze s vízem, které mu bylo vydáno na dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany, toto řízení však bylo ukončeno rozsudkem krajského soudu ze dne 15. 6. 2010. Udělené vízum jej navíc opravňovalo pouze k pobytu na území České republiky. Žalobce se také dopustil přestupku podle § 157 odst. 1 písm. u) zákona o pobytu cizinců, za který mu byla uložena bloková pokuta, a opakovaně (čtyřikrát) svévolně opustil Pobytové středisko v Kostelci nad Orlicí. Městský soud vyhodnotil tyto skutečnosti jako úmyslné jednání žalobce, které je závažnější povahy než pouhý neoprávněný pobyt na území České republiky bez platného víza a které hrubě porušuje zákon o pobytu cizinců. Ztotožnil se proto s žalovanou, že v posuzované věci bylo dáno důvodné nebezpečí, že se žalobce může dopustit obdobného jednání i v budoucnosti.

[4] Námitku žalobce, že žalovaná rozhodla o zajištění na základě formálního a zobecňujícího odůvodnění, městský soud neshledal důvodnou. Rozhodnutí žalované bylo založeno výlučně na osobním chování žalobce, který vědomě a opakovaně porušil právní řád České republiky. Městský soud také připomněl, že žalobce byl předán v rámci tzv. dublinského řízení z Nizozemska do České republiky již podruhé.

[5] Městský soud se dále ztotožnil s žalovanou, že v posuzované věci nebyly dány podmínky pro postup podle § 123b zákona o pobytu cizinců (uložení zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území). Jedná se o dispozitivní normu, která dává žalované oprávnění zvážit, zda je podle konkrétních okolností případu možné užít mírnější prostředek než je zajištění. Žalovaná je ovšem povinna své rozhodnutí odůvodnit. Důvody, pro které žalovaná nepřistoupila k mírnějším opatřením, jsou z odůvodnění napadeného rozhodnutí zřejmé. Žalobce uvedl ve správním řízení, že má u sebe pouze částku 50 EUR a nemá zajištěnou adresu pobytu. Za této situace nepřicházelo v úvahu použití § 123b zákona o pobytu cizinců, který vyžaduje složení finančních prostředků nebo hlášení adresy pobytu cizince.

III.

[6] Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností. Důvody podle § 103 odst. 1 s. ř. s. výslovně neupřesnil, z obsahu kasační stížnosti je ovšem zřejmé, že stěžovatel uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[7] Stěžovatel namítl, že městský soud neposoudil veškeré skutečnosti v jednotlivostech i v souhrnu tak, aby z tohoto posouzení vyvodil správné závěry.

[8] Podle stěžovatele bylo jeho „*osobním právem*“ vstoupit na území Spolkové republiky Německo a Nizozemska. Jestliže stěžovatel pobýval na území České republiky, nebyl povinen opatřit si ke vstupu na území jiných členských států Evropské unie vízum.

[9] Dále stěžovatel nesouhlasil s názorem městského soudu, že v jeho případě by mírnější opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců nebyla dostatečná a účinná. Za nepřípadný považoval odkaz městského soudu na svou výpověď ve správním řízení, v níž uvedl, že disponuje finanční hotovostí pouze ve výši 50 EUR a nemá zajištěnu adresu pobytu. Tato tvrzení se vztahovala pouze k určitému dni, v němž byla učiněna. Úvaha o nemožnosti postupu podle § 123b zákona o pobytu cizinců byla podle stěžovatele nedostatečně podložena.

[10] Závěrem stěžovatel uvedl, že by byl schopen určité skutečnosti, které byly posouzeny pro něj jako nepříznivé, soudu vysvětlit za přítomnosti tlumočníka. Některé citace stěžovatelovy výpovědi jsou podle něj v napadeném rozsudku nepřesné.

IV.

[11] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

V.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval včasnost podání kasační stížnosti, resp. jejího doplnění. Městský soud usnesením ze dne 23. 9. 2011, čj. 3 A 177/2011 - 38, ustanovil stěžovateli zástupcem pro řízení o kasační stížnosti advokáta JUDr. Petra Bokoteje a usnesením ze dne 16. 11. 2011, čj. 3 A 177/2011 - 40, jej vyzval, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení odstranil nedostatky kasační stížnosti spočívající v neuvedení důvodů kasační stížnosti. Toto usnesení bylo zástupci stěžovatele doručeno dne 21. 11. 2011, lhůta pro doplnění náležitostí kasační stížnosti proto marně uplynula dne 21. 12. 2011. Zástupce stěžovatele osobně doručil městskému soudu doplnění kasační stížnosti až dne 22. 12. 2011 a dne 23. 12. 2011 požádal o prominutí zmeškané lhůty ze zdravotních důvodů. K výzvě městského soudu doložil lékařské potvrzení vystavené MUDr. Z. dne 19. 12. 2011, v němž je uvedeno: „*Ze zdravotních důvodů doporučuji klid doma, domácí léčení 19. 12. – 22. 12. 2011.*“

[15] Žádosti o prominutí zmeškání lhůty stanovené soudem stěžovateli v souladu s § 106 odst. 3 větou první s. ř. s. k odstranění vad kasační stížnosti (aniž by stěžovatel využil možnosti požádat včas o její prodloužení ve smyslu třetí věty téhož odstavce), lze vyhovět jen za následujících podmínek: (a) účastník řízení zmeškal úkon, k němuž je subjektivně legitimován, (b) návrh na prominutí zmeškání lhůty podal do dvou týdnů po odpadnutí překážky, (c) s návrhem na prominutí spojil zmeškaný úkon, (d) důvod musí být omluvitelný (např. nemoc či z jiných vážných objektivních příčin), (e) pokud má stěžovatel zástupce a zmeškaný úkon měl a mohl učinit zástupce, musí se důvod zmeškání

týkat tohoto zástupce (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, čj. 2 Afs 95/2005 - 110, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[16] V nyní posuzované věci Nejvyššímu správnímu soudu zůstaly i přes doložení lékařského potvrzení pochybnosti o omluvitelnosti důvodu zmeškání lhůty zástupcem stěžovatele (podmínka ad d). Rozsudek čj. 2 Afs 95/2005 - 110 sice uvedl jako příklad omluvitelného důvodu nemoc, nelze se však domnívat, že tímto omluvitelným důvodem je jakákoliv zdravotní indispozice, ale pouze taková, která skutečně brání v učinění určitého procesního úkonu. Důkazní břemeno nese v tomto případě ten, kdo se domáhá prominutí zmeškání lhůty.

[17] Z lékařského potvrzení doloženého zástupcem stěžovatele vyplývá pouze to, že mu byl doporučen „*klid doma, domácí léčení*“ po dobu tří dnů. Zástupce stěžovatele však neupřesnil povahu svého onemocnění ani nedoložil, že jeho zdravotní stav byl natolik závažný, že mu neumožňoval dodržet lhůtu pro doplnění kasační stížnosti, příp. včas požádat o její prodloužení podle § 106 odst. 3 věty třetí s. ř. s. Zástupce stěžovatele navíc doplnil kasační stížnost dne 22. 12. 2011, tedy v den, kdy měl být podle lékařského doporučení stále v domácím léčení. Tuto nesrovnalost nijak nevysvětlil.

[18] Nejvyšší správní soud ovšem i přes své pochybnosti přihlédl k tomu, že se jednalo o advokáta, který byl stěžovateli ustanoven. Na posuzovanou situaci proto soud nemohl plně vztáhnout závěr vyslovený v rozsudku čj. 2 Afs 95/2005 - 110, podle něhož účastník řízení nese důsledky spojené se zastoupením, tedy i důsledky eventuální nečinnosti či dokonce nedbalosti zástupce. V citovaném rozsudku se totiž jednalo o advokáta, kterého si účastník (právnická osoba) sám zvolil. Předmětem řízení o kasační stížnosti v nyní posuzované věci bylo navíc rozhodnutí o zajištění cizince, tedy závažný zásah do osobní svobody jednotlivce. Nejvyšší správní soud proto prominul zmeškání lhůty k doplnění kasační stížnosti podle § 106 odst. 3 s. ř. s. a své pochybnosti o omluvitelnosti důvodu tvrzeného zástupcem stěžovatele promítl pouze do úvahy o odměně advokáta za zastupování v řízení o kasační stížnosti (viz níže bod [26]).

[19] Stěžovatel vytkl pouze v obecné rovině městskému soudu, že neposoudil veškeré skutečnosti v jednotlivostech i v souhrnu tak, aby z tohoto posouzení vyvodil správné závěry. Rozsah přezkumu této námitky Nejvyšším správním soudem byl omezen, protože stěžovatel na podporu své námitky neuvedl žádná konkrétní skutková tvrzení ani právní argumentaci. Ve vztahu k této námitce lze obdobně použít závěry vyslovené rozšířeným senátem v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, podle něhož žalobní bod je způsobilý projednání v té míře obecnosti, v níž je formulován. Zdejší soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že stěžovatelem tvrzené pochybení městského soudu neshledal.

[20] Nejvyšší správní soud shledal zcela nepřípadnou námitku stěžovatele, že bylo jeho „*osobním právem*“ vstoupit na území Spolkové republiky Německo a Nizozemska bez víza. Pohyb státních příslušníků třetích zemí, kteří nejsou rodinnými příslušníky osoby požívající právo na volný pohyb v rámci Evropské unie, se v rámci schengenského prostoru řídí pravidly stanovenými v tzv. *schengenském acquis* [této problematice se zdejší

soud podrobně věnoval např. v rozsudku ze dne 14. 10. 2010, čj. 2 As 79/2010 - 79, č. 2192/2011 Sb. NSS]. Stěžovatel je státním příslušníkem Mongolska, proto podléhá na území Evropské unie vízové povinnosti (viz čl. 1 ve spojení s přílohou I nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni). Ze správního spisu vyplývá, že v době, kdy stěžovatel vstoupil na území Spolkové republiky Německo a Nizozemska, nedisponoval platným cestovním dokladem ani platným vízem pro pobyt v rámci schengenského prostoru. Platnost víza, které bylo stěžovateli vydáno za účelem řízení o mezinárodní ochraně, zanikla nabytím právní moci rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany [viz § 72 odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění do 31. 12. 2010]. Rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2010, čj. 45 Az 8/2010 - 36, o zamítnutí žaloby stěžovatele proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany nabylo právní moci dne 16. 7. 2010, přičemž stěžovatel vycestoval z území České republiky dne 18. 7. 2010. Územní platnost tohoto víza byla navíc omezena pouze na pobyt na území České republiky. Je proto nepochybné, že vstup a pobyt stěžovatele na území uvedených států byl neoprávněný.

[21] Stěžovatel dále namítl, že splňoval podmínky pro postup podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Jinými slovy tvrdil, že by zvláštní opatření za účelem vycestování cizince přijatá na základě uvedeného ustanovení byla dostatečná a účinná k tomu, aby v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění z území České republiky vycestoval. Tato námitka byla formulována rovněž pouze v obecné rovině. Stěžovatel pouze nesouhlasil se závěrem městského soudu, že použití § 123b zákona o pobytu cizinců bránila finanční situace stěžovatele (který ve správním řízení uvedl, že disponuje finanční hotovostí pouze ve výši 50 EUR) a dále skutečnost, že stěžovatel neměl zajištěnou adresu pobytu. Stěžovatel však netvrdil ani nijak nedoložil, že byl oprávněn k pobytu na konkrétní adrese, kterou by žalované mohl nahlásit a na které by se mohl zdržovat [podmínka podle písmene a) citovaného ustanovení]. Vzhledem k předchozímu jednání stěžovatele navíc podle zdejšího soudu existovaly důvodné pochybnosti, že by byl stěžovatel schopen a ochoten splnit povinnost pravidelně se osobně hlásit žalované ve stanovené lhůtě. Stěžovatel netvrdil a nijak nedoložil ani to, že byl schopen složit dostatečnou „*finanční záruku*“, za kterou je považována částka odpovídající výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince [podmínka podle písmene b) citovaného ustanovení]. Nejvyšší správní soud se proto ztotožnil se závěrem žalované i městského soudu, že podmínky pro postup podle § 123b zákona o pobytu cizinců nebyly v posuzované věci splněny, a neshledal, že by odůvodnění tohoto závěru žalovanou či městským soudem bylo nedostatečné.

[22] Ve vztahu k poslední námitce, podle níž by byl stěžovatel schopen určité skutečnosti soudu vysvětlit za přítomnosti tlumočníka, Nejvyšší správní soud podotýká, že samotná skutečnost, že účastníkem řízení je cizí státní příslušník, nezakládá povinnost soudu ustanovit tlumočníka. Tato povinnost vzniká soudu pouze tehdy, (1) pokud účastník o ustanovení tlumočníka požádá a pokud by pro jazykovou bariéru nemohl účinně obhajovat svá práva v řízení před soudem nebo (2) pokud potřeba tlumočníka je zcela zjevná a sama vyšla v řízení najevo (srov. § 18 odst. 1 a 2 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s.; blíže viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004, čj.

4 Azs 261/2004 - 57). Stěžovatel nepožádal o ustanovení tlumočníka v řízení před městským soudem a ze spisu nevyplývá, že by potřeba ustanovit tlumočníka vyšla v řízení sama najevo. Žalobu stěžovatel podal v českém jazyce a městský soud rozhodoval bez jednání, protože stěžovatel nereagoval na výzvu k vyjádření, zda souhlasí s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Za této situace městský soud nebyl povinen ustanovit stěžovateli tlumočníka (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2003, čj. 3 Azs 26/2003 - 49, či ze dne 22. 10. 2003, čj. 3 Azs 18/2003 - 41, č. 177/2004 Sb. NSS).

[23] Závěrem Nejvyšší správní soud podotýká, že je u něj pod sp. zn. 8 As 10/2012 vedeno řízení ve věci rozhodnutí o prodloužení zajištění stěžovatele, o kterém žalovaná rozhodla rozhodnutím ze dne 27. 9. 2011, čj. CPR-2128-38/PŘ-2011-004112. Toto řízení Nejvyšší správní soud přerušil usnesením ze dne 4. 4. 2012, čj. 8 As 10/2012 - 40, protože při předběžném posouzení věci zjistil, že jeho první senát položil usnesením ze dne 22. 9. 2011, čj. 1 As 90/2011 - 59, Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku, která může mít vliv na rozhodnutí věci vedené pod sp. zn. 8 As 10/2012. V nyní posuzované věci potřeba přerušit řízení na základě uvedené předběžné otázky nevyvstala, neboť rozsah přezkumu, vymezený rozsahem stížních námitek, byl jiný.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek městského soudu nezákonným ani nepřezkoumatelným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[25] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[26] Stěžovateli byl ustanoven zástupcem advokát. V takovém případě obecně platí, že hotové výdaje a odměnu za zastupování hradí stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). V nyní posuzované věci však Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ustanovený advokát nedostál své povinnosti řádně hájit zájmy stěžovatele. Doplnění kasační stížnosti bylo formulováno pouze v obecné rovině bez podstatné právní argumentace. Navíc, jak bylo výše uvedeno (viz body [14] až [16]), soudu přetrvaly pochybnosti o omluvitelnosti důvodů, pro něž ustanovený advokát nedoplnil náležitosti kasační stížnost ve lhůtě podle § 106 odst. 3 s. ř. s. Za této situace Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro přiznání odměny ustanovenému advokátovi.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. dubna 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu